

Sygn. akt VII U 38/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2022 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Urszula Pałkowska-Różycka

Protokolant : starszy sekretarz sądowy Małgorzata Kaczmarska

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2022 roku w Krakowie

na rozprawie

sprawy A. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia

na skutek odwołania A. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

z dnia 23 listopada 2021 roku nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób , że ustala , iż A. S. nie podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej od

01 października 2010 roku do 23 stycznia 2017 roku

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. na rzecz Kancelarii

Radcy Prawnego K. Z. ul. (...), (...)-(...) K.

180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego

Sygn. akt VII U 38/22

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 29 września 2022 r.

Decyzją z 23 listopada 2021 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K., powołując się na art. 83 ust. 1 pkt 1, art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 13 pkt 4, ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, z późn. zm.) stwierdził, że A. S. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 16 kwietnia 2008 r. do 23 stycznia 2017 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. poinformował, że na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej oraz w wyniku przeprowadzonego postępowania

wyjaśniającego przez Oddział ZUS Referat Ewidencji ustalono, że w okresie od 16 kwietnia 2008 r. do 23 stycznia 2017 r. A. S. prowadził ww. działalność gospodarczą w zakresie robót budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych.

Z tego tytułu od 16 kwietnia 2008 r. do 30 kwietnia 2010 r. dokonał zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z kodem tytułu 0570 00 (kod tytułu ubezpieczenia stosowany dla osoby, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia), a następnie w okresie od 1 maja 2010 r. do 23 stycznia 2017 r. z kodem tytułu 0510 00 (kod tytułu ubezpieczenia stosowany dla osoby, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa niż 60% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek)

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym podlegają m.in. osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są prowadzącymi pozarolniczą działalność. Okres podlegania ww. ubezpieczeniom oraz ubezpieczeniu wypadkowemu zgodnie z art. 13 pkt 4 trwa od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 202 l. poz.162) przedsiębiorca niezatrudniający pracowników może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej na zasadach określonych w niniejszej ustawie, z uwzględnieniem przepisów dotyczących ubezpieczeń społecznych.

Natomiast w myśl art. 24 ust. 1 ww. ustawy, zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej oraz wznowienie wykonywania działalności gospodarczej następują na wniosek przedsiębiorcy, chyba że przepis odrębny stanowi inaczej.

Z art.24 ust.2 ww. ustawy wynika, że w przypadku przedsiębiorcy wpisanego do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej rozpoczyna się od dnia wskazanego we wniosku o wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej i trwa do dnia wskazanego w tym wniosku albo do dnia wskazanego we wniosku o wznowienie wykonywania działalności gospodarczej.

Art. 36a ust. 2 i 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2021 r., poz.423 z późn. zm.) stanowi, że zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej powoduje ustanie obowiązku ubezpieczeń społecznych od dnia, w którym rozpoczyna się zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej, do dnia poprzedzającego dzień wznowienia wykonywania działalności gospodarczej.

W CEIDG brak jest zapisów, by A. S. zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej przed 23 stycznia 2017 r. lub że doszło do jej zawieszenia.

Fakt, że w pewnych okresach prowadzenia działalności gospodarczej odnotował brak obrotów, nie jest podstawą do uznania, że takiej działalności nie prowadził. Podejmowanie i wykonywanie działalności odbywa się bowiem na własny rachunek i własne ryzyko przedsiębiorcy, a prowadzenie tej działalności występuje zarówno w okresach faktycznego wykonywania usług, jak i w okresach wyczekiwania na kolejne zlecenie bądź poszukiwania zbytu na swoje usługi.

Niewykonywanie działalności z powodów osobistych, rodzinnych czy też z powodu braku zleceń nie powoduje uchylecia obowiązku ubezpieczenia społecznego.

Odwolanie od powyższej decyzji złożył A. S., zarzucając jej:

- sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez uznanie odwołującego za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od 16 kwietnia 2008 r. do 23 stycznia 2017 r. w sytuacji gdy z dokumentów finansowych przedłożonych na etapie postępowania wyjaśniającego

wynika, że firma notowała przychody jedynie do roku 2010, w pozostałym okresie odwołujący jedynie formalnie był zarejestrowany w CEiDG, ale faktycznie nie prowadził działalności gospodarczej;

- błąd ustaleń faktycznych polegający na przyjęciu, że jedynie formalne zarejestrowane firmy w CEiDG determinuje fakt podlegania do ubezpieczeń społecznych, w sytuacji gdy Odwołujący nie osiągał przychodów, nie reklamował swojej działalności, nie posiadał żadnej struktury organizacyjnej;

- naruszenie prawa materialnego, tj. przepisów art 6 ust 1 pkt 5, art 8 ust. 6, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 4 ustawy systemowej przez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że o podleganiu do ubezpieczeń społecznych decyduje jedynie posiadanie aktywnego wpisu do CEiDG, a nie to, czy odwołujący faktycznie wykonywał działalność gospodarczą.

Mając na uwadze powyższe, odwołujący wniósł o:

- skorzystanie przez ZUS z uprawnień do autokontroli wydanej decyzji w trybie art. 83 ust. 6 ustawy systemowej i zmianę decyzji poprzez stwierdzenie, że A. S. podlega do ubezpieczeń społecznych jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od 16 kwietnia 2008 r. do 30 września 2010 r. oraz nie podlega do ubezpieczeń społecznych z tytułu jakim jest pozarolnicza działalność gospodarcza w okresie od 1 października 2010 r. do 23 stycznia 2017 r.,

a w przypadku, gdy Zakład nie uwzględni odwołania w trybie autokorekty, wniósł o:

- zmianę przez Sąd zaskarżonej decyzji na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., poprzez orzeczenie, że A. S. podlega ubezpieczeniom społecznym jako osoba prowadząca działalność gospodarczą w okresie od 16 kwietnia 2008 r. do 30 września 2010 r. oraz nie podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu jakim jest pozarolnicza działalność gospodarcza w okresie od 1 października 2010 r. do 23 stycznia 2017 r.,

a ponadto odwołujący wniósł o przeprowadzenie wskazanych w odwołaniu dowodów i zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy domagał się oddalenia odwołania, argumentując jak w zaskarżonej decyzji raz zasądzenie od odwołującego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W latach 2008-2010 A. S. prowadził jednoosobową działalność gospodarczą związaną z pracami budowlanymi. Początkowo zatrudniał jedną osobę, a potem pracował A. S. dostawał zlecenia od firmy (...), która realizowała duże kontrakty tj. budowa biurowców, hoteli. Odwołujący wykonywał m.in. tynkowanie, gipsowanie, malowanie, ścianki działowe, sufity podwieszane. Odwołujący wystawiał faktury za wykonane prace i otrzymywał za to wynagrodzenie. W tym czasie nie miał innych dochodów. W latach 2008 - 2010 r. odwołujący korzystał z pomocy księgowej. Współpracą z (...) od października 2010 r. Odwołujący osiągał zyski z prowadzonej działalności w latach 2008-2010. Od 2011 roku odwołujący nie miał żadnego zlecenia i zaczął nadużywać alkoholu, zaczęły się także jego kłopoty rodzinne tj. rozwód. W 2012 r. odwołujący otrzymał tylko jedno zlecenie.

Z powodu problemów rodzinnych i alkoholowych odwołujący zaniedbał firmę i zlecenia. Powodem zakończenia prowadzenia przez odwołującego działalności była nieudana budowa, duże koszty i straty. Z powodu alkoholizmu A. S. nie wyrejestrował działalności gospodarczej. Od 2010 r. odwołujący nie opłacał składek do ZUS. Po odstąpieniu alkoholu zaczęły się u niego ataki padaczki. A. S. ma zaległości w ZUS w wysokości około 100 000 zł. Obecnie finansowo odwołującemu pomagają rodzice, czasami też pomagają sąsiadom za drobną opłatą. Odwołujący nie podjął terapii, ponieważ nie jest ubezpieczony, a nie stać go na prywatne leczenie.

Dowód : zeznania odwołującego złożone na piśmie – k. 56-57 a.s., zeznania świadka B. S. – k. 28 a.s., akta rentowe odwołującego.

A. S. uzyskał przychody w wysokości:

- za rok 2008 – 93 598, 00 zł;

- za rok 2009 – 373 078,35 zł;

- za rok 2010 – 103 698,81 zł;

- za rok 2011 – 0,00 zł;

- za rok 2012 – 8000,00 zł;

- za rok – 2013 – 0,00 zł;

- za rok 2014 – 0,00 zł;

- za rok 2015 – 0,00 zł;

- za rok 2016 – 0,00 zł

Dowód : akta rentowe odwołującego.

Powyższe fakty Sąd ustalił w oparciu dokumenty znajdujące się w aktach rentowych odwołującego oraz w oparciu o zeznania świadka B. S. i wyjaśnienia samego odwołującego A. S., którym Sąd w całości dał wiarę, gdyż były one spójne i logiczne.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009 z późn. zm.) obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym i wypadkowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność.

Zgodnie z art. 13 pkt 4 ustawy systemowej, osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie art. 36aa oraz przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców. Obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności. Natomiast kwestie związane z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem, czy zgłaszaniem przerw w tej działalności mają pewne znaczenie w sferze dowodowej, ale nie przesądzają same w sobie o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego (postanowienie SN z dnia 14 września 2007r., III UK 35/2007, LEX nr 483284; wyroki SN: z dnia 19 marca 2007 r., III UK 133/2006, OSNP 2008/7-8 poz. 114; z dnia 15 marca 2007 r., I UK 300/2006, LEX nr 338807; z dnia 27 czerwca 2006 r., I UK 340/2005, LEX nr 376431; z dnia 30 listopada 2005 r., I UK 95/2005, OSNP 2006/19-20 poz. 311).

Przepis art. 13 pkt 4 ustawy jednoznacznie wskazuje na rozpoczęcie wykonywania pozarolniczej działalności i zaprzestanie wykonywania tej działalności, a nie na moment dokonania w ewidencji działalności gospodarczej stosownego wpisu o zarejestrowaniu działalności bądź jego wykreślenia. W konsekwencji obowiązkowi ubezpieczeń społecznych podlega osoba faktycznie prowadząca działalność gospodarczą (a więc wykonująca tę działalność), a nie

osoba jedynie figurująca w ewidencji działalności gospodarczej na podstawie uzyskanego wpisu, która działalności tej nie prowadzi (nie wykonuje). Istnienie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej nie przesądza o faktycznym prowadzeniu tej działalności.

Mając na uwadze okoliczności niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że wnioskodawca w okresie od 1 października 2010 r. do 23 stycznia 2017 r. nie prowadził działalności w sposób przewidziany w ustawie. Wprawdzie miał zarejestrowaną działalność gospodarczą, której przedmiotem były roboty budowlane, to jednak dowody przeprowadzone w niniejszej sprawie potwierdzają, że w istocie tej działalności nie wykonywał. Przede wszystkim należy podnieść, że w roku 2011 i w latach 2013-2016 odwołujący nie osiągał dochodów z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej i pozostawał na utrzymaniu rodziców.

Sąd uznał, że wyświadczone przez odwołującego jedno zlecenie w 2012 r. miało charakter incydentalny i uzyskany w związku z tym niski dochód w porównaniu z innymi latami prowadzonej działalności nie przesądza o zarobkowym charakterze działalności gospodarczej. Samo stwierdzenie „prowadzi działalność” zakłada określony ciąg działań, a nie tylko pojedyncze czynności. Przedsiębiorcą jest, więc tylko ten, kto wykonuje czynności powtarzalne i to w taki sposób, że tworzą one pewną całość, a nie stanowią oderwanego świadczenia, czy też świadczeń określonych rzeczy lub usług (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 7 sierpnia 2006 r., I Acz 441/06). Ciągłość działalności gospodarczej to - biorąc pod uwagę znaczenie językowe tej cechy - powtarzające się, regularnie występujące i trwające czynności. Jest przeciwstawna okazjonalności, jednorazowości, incydentalności i sporadyczności, bowiem działalność sporadyczna nie jest działalnością gospodarczą (vide wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 września 1997 r., II SA 1089/96).

Sąd uznał także, że również stan zdrowia odwołującego, nie pozwalał mu na prowadzenie w sposób ciągły i zorganizowany działalności gospodarczej. Choroba alkoholowa niewątpliwie stanowiła uzasadnioną przeszkodę w wykonywaniu tej działalności.

A zatem mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd uwzględnił odwołanie odwołującego i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w punkcie I sentencji wyroku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił, że A. S. nie podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej od 1 października 2010 r. do 23 stycznia 2017 r.

O kosztach orzeczono w punkcie II sentencji wyroku na zasadzie art. 98 k.p.c. w związku z § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.